

Een leuk cadeau versiert met borduurwerk op karton. Welke mama, papa, oma of opa vindt dat niet prachtig? De kaarten van doeblad R57 zijn precies op maat voor het versieren van een grote lucifersdoos. Op de kaart kan volgens de drie voorbeelden gewerkt worden. Natuurlijk kunt u ook eigen ontwerpen (laten) maken. Het borduren op de kaart gaat als volgt:

Eerst wordt een leuke tekening uitgezocht (doeblad R57) of zelf gemaakt. Dan worden op de juiste plaatsen gaatjes geprikt. (Steeds op een hoekpunt van een vierkantje.) De kinderen kunnen op zo'n voorgestructureerde kaart gemakkelijk de plekken voor de gaatjes vinden. Met naald en rijgdraad wordt met een eenvoudige rijgsteek gewerkt. Wanneer het borduurwerkje klaar is, wordt de kaart op de lucifersdoos geplakt. In de doos kan in plaats van lucifers een leuk presentje worden gestopt. Tenslotte wordt om de doos een feestelijk cadeaupapier gevouwen.

Deze activiteit geeft aanleiding tot het samen nadenken en praten over allerlei reken-wiskundige activiteiten.

Bij de rijgsteek komt de draad beurtelings in een vakje aan de voorkant en aan de achterkant van de kaart.

Sommige lijntjes gaan steeds recht, andere gaan schuin door een hokje.

De tekening is soms aan beide kanten hetzelfde, maar dan in spiegelbeeld (symmetrie).

Bij het ontwerpen van tekeningen kunnen de kinderen zelf experimenteren met *symmetrie*, met *rechte*, *schuine*, *korte* en *lange* lijnen.

Stimuleer tijdens de activiteit het verwoorden van bovengenoemde verschijnselen.

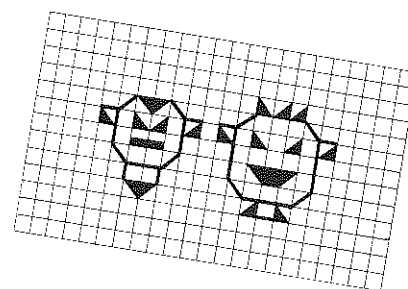
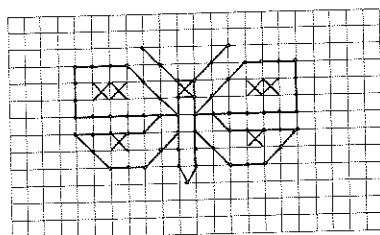
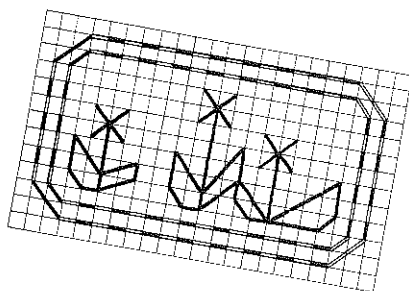
Variatie

Na de rijgsteek kunt u geleidelijk uitbreiden met de zigzagsteek, de spansteek (voor het opvullen van grotere vlakken) en de stersteek. Voor groep 2 vergt de rijgsteek al behoorlijk wat inspanning.

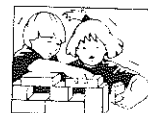
Als het rijgen nog moeilijk gaat, kunt u ook alleen met kleurstiften of potloden laten werken.

In plaats van ruitjeskaarten (doeblad R57) kunt u ook geperforeerde kaarten gebruiken (in verschillende kleuren in de handel).

Activiteiten die hier (wat betreft het maken van symmetrische voorstellingen) bij aansluiten zijn onder andere pennenbordactiviteiten, werken met plakfiguurtjes en borduurkaarten of -borden (kunststof, triplex of karton).

Situatie

Werkles

Bedoeling

Ontdekken van en omgaan met relaties tussen elementen in het platte vlak (repre-senteren en lokaliseren) (2.4). Experimenteren/ervaringen opdoen met vlakmaten (4.3). Aantal vaststellen (hoeveelhe-den, resultaatief tellen) (8.4).

Doeblad R57

Materiaal

Naalden, borduurgaren, scharen.

Tekenmateriaal.

Prikpennen en -lappen.

Grote lucifersdozen.

Cadeaupapier.

Lijm en kwastjes.

Eventueel geperforeerd karton (gaatjeskarton).

Jaarkalender

Dit lesidee past bij een mo-moment waarop kinderen een ca-deautje willen geven: moeder-dag, vaderdag, Sinterklaas, Kerst, Pasen.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☒ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Hoe lukten de eigen ontwerp-jes?

Worden de probleempjes bij het tekenen, prikken en rijgen ook verwoord?

Nou zeg, koning Goedhart krijgt er nog eens een punthoofd van. Elke morgen is er gekibbel in de gang en wordt er gevochten om de dassen en de mutsen. Het is ook wel moeilijk om de goede muts en de goede das te pakken, want alle kabouters van zijn volk hebben dezelfde kleur muts en dezelfde kleur das! Alle kabouters dragen groene mutsen en paarse dassen. Dat zijn de lievelingskleuren van koning Goedhart en zo kan hij ook de kabouters van zijn volk onmiddellijk herkennen. Koning Goedhart heeft lang nagedacht hoe hij het probleem van het gevecht om de dassen en mutsen zou kunnen oplossen. En hij heeft er iets op gevonden. Hij heeft de kapstok nu zó gemaakt dat alle kabouters snel kunnen zien waar de eigen muts en das hangt. Koning Goedhart bedacht namelijk dat niet alle mutsen even groot en niet alle dassen even lang zijn. Voortaan hangen de mutsen van *groot* naar *klein* aan de kapstok en de dassen van *lang* naar *kort*.

U zit in de kring met vijf mutsen die u bijeengezocht heeft. (Vijf papieren mutsen kan ook!) U probeert iets van de wanhoop van koning Goedhart over te brengen door het verhaal, als hierboven beschreven, te vertellen. Vraag de kinderen of zij de mutsen zó kunnen neerleggen als koning Goedhart heeft bedoeld. Dat zal geen moeilijkheden opleveren. Daarna kunt u doeblad R58 laten zien. Vertel dat tijdens de werkles een groepje met dit doeblad gaat werken. U kunt naar keuze het doeblad in de kring of aan een groepje uitleggen. Het is de bedoeling dat de kinderen de plaatjes van de mutsen en dassen uitknippen en in de juiste volgorde aan de kapstok 'hangen' (= leggen). Elk kind legt de kaartjes van de mutsen en dassen voor zich neer en met behulp van de speciale dobbelsteen (zie 'Materiaal') proberen ze alle mutsen en dassen aan de kapstok te 'hangen'. Van tevoren heeft u het gebruik van de dobbelsteen met de groep (of groepjes) besproken:

Groene muts: je mag een muts aan je kapstok hangen.

Paarse das: je mag een das aan je kapstok hangen.

Groene muts met kruis erdoor: je moet een muts van je kapstok afhalen.

Paarse das met kruis erdoor: je moet een das van je kapstok afhalen.

Wit vlak: je mag zelf kiezen of je een das of een muts ophangt.

Wie heeft het eerst zijn mutsen van *groot* naar *klein* en de dassen van *lang* naar *kort* aan de kapstok hangen? Zodra een kind een mutsen- of dassenrij compleet heeft, hoeft daar niets meer vanaf gehaald te worden. Vol is vol! Ook niet als er nog 'een kruis' gegoooid wordt. Anders eindigt het spel nooit.

Variatie

Haal eens een aantal mutsen en dassen van hogere groepen in de klas en leg die van groot naar klein en van lang naar kort.

Ook kunt u in de werkles gebruik maken van ontwikkelingsmateriaal waarbij de kinderen reeksen moeten leggen, zoals: *Zuilenbord* (Rolf), *Kleurnuancespel* (Rolf), *Kleurspoelen* (Nienhuis), *Inlegvormen-planken groot/klein* (Rolf), *Groot/klein voertuigen en fruitlotto* (Rolf), *Cylinderblokken* (Nienhuis), *Rode stokken, bruine trap, roze toren* (Nienhuis).

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Eigenschappen van voorwerpen laten ontdekken en vergelijken (6.1).

Seriëren (7).

Seriëren op grond van een kwalitatief kenmerk (7.1).

Doeblad R58

Materiaal

Vijf mutsen, verschillend van grootte, of vijf papieren mutsen die u van tevoren knipt. Een dobbelsteen, waarvan u de zes vlakken voorziet van de volgende afbeeldingen: vlak 1: groene muts, vlak 2: groene muts met kruis erdoor, vlak 3: paarse das, vlak 4: paarse das met kruis erdoor, vlak 5 en 6 zijn gewoon wit (blanco).

Organisatie

Tijdens de werkles kan een groepje dit gezelschapsspel spelen.

Jaarkalender

Als de mutsen weer op en de dassen weer om moeten (oktober/november).

Leerlijn

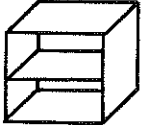
☐ Groep 1.

☒ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Zien de kinderen de juiste volgorde? Van groot naar klein en van lang naar kort? Houden ze de reeks vol?

Een aanleiding om met de kinderen te praten over klusjes in de klas is gauw gevonden: kasten controleren na de werkles, planten water geven, bekertjes en hapjes klaarzetten voor de pauze, dieren verzorgen, de hoeken opruimen na het werken, enzovoort. Laat de kinderen aangeven waarom deze klussen gedaan moeten worden. Kunnen ze nog andere klussen bedenken? U stelt voor om alle klussen die u met de groep belangrijk vindt, eens bij te houden. Wie heeft een idee? U laat alle kinderen een klus tekenen en hangt de werkjes als ze klaar zijn, voorzien van de naam van de 'tekenaar' op in het lokaal. Met de kinderen kiest u van de meest voorkomende klussen de 'mooiste' kluskaarten uit en plakt die op het takenbord. Onder elke kluskaart komt een haakje waaraan de kinderen hun naamkaartje kunnen hangen. Iedere week, bijvoorbeeld tijdens de maandagochtendkring, verdeelt u de klussen en hangen de kinderen hun naam onder het betreffende klussymbool. Zo weten ze dat ze een week lang verantwoordelijk zijn voor de afgesproken taak. De naamkaartjes van de kinderen die bij een bepaalde klus geen beurt hebben, hangen apart aan een haak.

Vegen 	Kasten controleren 	Hoeken opruimen 	Vis verzorgen 	Planten verzorgen
 Bas	 Karin	 Anouk	 Joyce	 Sicco
		 Achmed		
				

Om bij te houden of de taken ook werkelijk worden uitgevoerd maakt u op een groot stuk karton een tabel met in de linkerkolom van boven naar beneden de klussymbolen en boven van links naar rechts de dagen van de week. Zo krijgt iedereen een overzicht van de uitgevoerde taken.

Variatie

Bij de namen van de dagen van de week kunt u voor elke dag een andere kleur karton gebruiken (zie illustratie).
Regelmatig laat u de kinderen de namen van de dagen van de week aan de hand van een versje opzeggen en oefenen.
U kunt dit lesidee gemakkelijk koppelen aan het werken met het dagritmepakket (ontwikkelingsmateriaal).

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Ontdekkingen en ervaringen opdoen ten aanzien van tijdsbeleving; kennis van de dagen van de week (3.1).
Ontdekken van en omgaan met manieren van tijdmeting (weekkalender) (3.3.2).

Materiaal

Takenbord.
Notatieblad, karton.
Potloden, kleurpotloden.
Per kind een kaartje met zijn/haar naam.
Kaartjes met de namen van de dagen van de week.

Organisatie

Zorg ervoor dat het verdelen van de taken en het invullen van het schema een vaste plaats krijgen in het hele groepsgebeuren. Bijvoorbeeld op maandagmorgen de taken verdelen en na een werkles of aan het eind van iedere dag het schema invullen.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Voor groep 1 verdeelt u de taken voor een kortere periode (halve dag).

Observatie/evaluatie

Zie erop toe dat de taken worden uitgevoerd en goed worden afgetekend. Dit is zeker in het begin noodzakelijk.
Observeer wie nog moeite heeft met het 'lezen' van de symbolen. Laat in dat geval door anderen helpen.
Let erop welke kinderen moeite hebben met de volgorde van de dagen van de week.
Wordt er samengewerkt?
Voelen de kinderen zich verantwoordelijk voor hun taak of proberen ze de 'kantjes er van af te lopen'?

Welterusten lief klein pandabeertje,
ik wens je een goede nacht,
en kom fijn bij je liggen,
houd jij bij mij de wacht?

Alle kinderen mogen de beer of knuffel die 's avonds mee naar bed gaat, meebrengen naar school. Nemen ze geen knuffel mee naar bed, dan vinden ze vast wel één beest zo lief dat die mee naar school mag. De kinderen vertellen in de kring, om de beurt, wat hun knuffel allemaal mag en wat ze ermee doen. U bent eigenlijk heel benieuwd of de knuffel een vast plaatsje in bed heeft (op het kussen, onder het dekbed). Tijdens de werkles vraagt u de kleuters een tekening te maken van hun bed met alle knuffels en/of poppen die daar altijd op liggen. De knuffels en poppen moeten ze zo duidelijk mogelijk tekenen, want straks worden de tekeningen in de kring voor een spel gebruikt!

Als u weer in de kring zit, leggen alle kinderen hun tekening voor zich neer en vertellen ze om de beurt wat ze hebben getekend. Dan legt u de kaartjes met de cijfers 1 tot en met 6 op de grond. U vraagt wie er één knuffel getekend heeft. Die tekening(en) komt bij de 1 te liggen. Hetzelfde doet u met de tekeningen die horen bij de 2 en volgende cijfers. (U houdt de cijfers 7 tot en met 10 achter de hand voor het geval dat er tekeningen zijn met meer dan zes knuffels). Als de tekeningen gesorteerd zijn, zien de kinderen het verschil in lengte tussen de verschillende rijen. Naar aanleiding hiervan kan zich een gesprekje ontwikkelen. Ook kunt u de tekeningen in de diverse rijen met elkaar vergelijken en vragen stellen als:

Loes heeft vier knuffels getekend en Ivar twee. Wie heeft er nu meer? Hoeveel meer?

Wie heeft er evenveel als Ivar getekend? In welke rij moeten we dan kijken?

En Jeroen heeft drie knuffels. Is dat meer of minder dan Loes er getekend heeft?

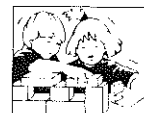
Wie heeft de meeste knuffels getekend?

Twee rijen zijn even lang! Wat betekent dat?

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Aantal vaststellen (8.4).

Relateren van cijfers aan hoeveelheden (8.5.3).

Vaststellen van hoeveelheden los van verschijningsvorm (9.3).

Materiaal

Knuffeldieren.

Tekenmateriaal.

Kaartjes met de cijfers 1 tot en met 10.

Organisatie

Vraag van tevoren of de kinderen hun liefste knuffel mee naar school brengen.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☒ Groep 2.

Observatie/evaluatie

In hoeverre hanteren de kinderen zelf al de rekentaal-begrippen als: *meer dan*, *minder dan*, *heel veel*, *weinig*.

Welke kinderen koppelen het juiste getal aan de juiste hoeveelheid?

